

ŽENSKI LIST

GLASILO DELOVNIH ŽEN

Licejska knjižnica
Ljubljana

Ček, račun št. 13.951. Celoletna naročnina 12.— Din.
Posamezna številka 1.50 Din, za inozemstvo 2.— Din.

Uredništvo in uprava Ženski list, Ljubljana, Novi trg 2.
Izhaja začetkom vsakega meseca.

Volitve v OUZD.

Pred nekaj meseci je minister za socialno politiko izjavil, da bodo v kratkem razpisane volitve v OUZD. To vest je potrdilo tudi dnevno časopisje. Volitve je predvidel že zakon o zavarovanju delavcev, ki je stopil v veljavo leta 1922. Delavstvo pa je polnih 13 let zaman čakalo, da se mu da prilika, da si izvoli svoje zastopnike v to najširšo delavsko ustanovo. Ministrstvo za socialno politiko je sproti imenovalo ravnateljstva. Razumljivo je, da zato ni bila nobena uprava izraz delavske volje in ni zastopala delavskih teženj.

Po tej izjavi ministra za socialno politiko se je delavstvo po vsej državi pričelo takoj pri ravljanju na ta veljavni dogodek. Razumljivo je, da je zanimanje za OUZD tako veliko: OUZD je delavska ustanova, ki združuje najširše kroge delavstva, ustanova, v kateri gre za osnovni pogoj človeškega življenja: za zdravje, ki je prav pri delavstvu radi slabih delovnih pogojev in nizkih mezd povsod ogroženo.

V delavskih vrstah nezadovoljstvo z upravo OUZD raste. Zdravniki opravljajo svoje delo mimogrede, radi nizkih proračunov zapisujejo samo kafro in aspirin, za popraviljanje zob je treba plačevati 50% prispevek, zdravljenje v zdraviliščih je do skrajnosti omejeno. A delavstvo dobro ve, da bi ta ustanova lahko ustrezala svojemu namenu, ako bi uprava delala v delavsko korist, ako bi n. p. izirjala onih 176 milijonov dinarjev, ki jih podjetniki dolgujejo OUZD, ako uprava ne bi odpisovala velikanskih dolgov podjetnikom.

Z ozirom na to stanje v delavski ustanovi stavlja delavstvo sledeče zahteve:

a) uprava delavkega zavarovanja naj potom svobodnih, tajnih in proporcionalnih volitev preide v roke izključno zavarovancev.

b) zavarovanje naj se razširi na vse delavce in namščence, na rudarje, poljedelske delavce in železničarje.

c) prispevke za zavarovanje naj vplačujejo podjetniki, država in banovine pa naj nudijo redno pomoč.

d) do skrajnosti naj se omejijo izdatki za upravni aparat v korist večjih pravic zavarovancev.

Pogoj, da delavstvo s temi svojimi zahtevami uspe je, da se enotno brez ozira na na odnost, politično in strokovno pripadnost pripravlja in poda na volitve!

Tem delavskim splošnim zahtevam se delavke pridružujemo še s svojimi posebnimi zahtevami: Vseh zavarovancev v OUZD je v Sloveniji približno 79.000; od teh je 38% ali 35.000 žensk. Zato zahtevamo število ženskega članstva odgovarjajoče število ženskih zastopnic v OUZD, ki bodo odločale o zahtevah članic-zavarovank!

Ljudstvo hoče mir!

Dnevno časopisje prinaša samo novice o ukrepih, ki jih razne države podvzemajo za slučaj vojne. Kot da bi se morala mobilizacija vršiti danes ali jutri...

Strani vseh časopisov so polne vojnih ladij raznih držav, ki so zasidrane v Sredozemskem morju; mater, ki se poslavljajo od sinov; vojakov, ki na vlakih pred slovesom objemajo svoje male, da se najbrže za vedno poslovo od njih.

12.000 slovenskih vojakov s Primorske je pod orožjem...

Anglija utrjuje trdnjavo Gibraltar in izkrcava v njej svoje čete.

Anglija utrjuje otok Malto sredi Sredozemskega morja, ki angleškim ladjam omogočuje prosto pot skozi Sredozemsko morje.

Anglija pošilja vedno večje število svojih vojnih brodov v Sredozemsko morje. V odgovor je Italija pričela utrjevati svoje obale in pripravljati izpraznitev obrežnih mest.

Italija nadaljuje s svojimi transporti v Afriko, začetkom oktobra bo odposlala tudi vse za vojake nespodobne mlade moške.

Pred začetkom vojne, šteje danes italijanska vojska 15.000 bolnikov, bolnih za grižo in malarijo.

Nemčija vrši velikanske vojaške vaje v vzhodni Prusiji, tik ob meji male države Litve, ki se boji napada. Ta bojazen ni neopravičena, ako se spomnimo Hitlerjevih besed s kongresa narodno-socialistične stranke v Niremburgu: „Svet bo pač moral dovoliti, da bo 65 milijonski narod usilil svojo voljo 2 milijonskemu!“

Delnice oborožitvenih industrij so avgusta porasle za 20%.

Žene, zahtevajte mir!

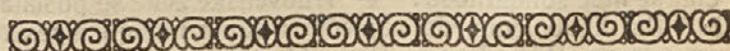
Delavska solidarnost!

Jeseniška podružnica Zveze delavskih žena in deklet je nabrala 300 Din za štrajkujoče delavce v Oroslavju.

Za enakopravnost!

Naš list je poročal v septembski številki, da se bo začetkom septembra pred Društvom narodov razpravljalo o pogodbi za enakost obeh spolov. Časopisje poroča, da se je delegat Jugoslavije izrazil v prilog ženski enakopravnosti.

Na delo za volilno pravico!

Pridobivaj naročnice!

Količevo.

Že v zadnji številki smo poročali, da je 17. avgusta izbruhnila stavka v Bonačevi tovarni kartona na Količevem. Danes bomo na kratko pokazali vzroke in neposredni povod stavke, obnašanje žen in deklet med stavko in našo borbo s podjetjem.

Položaj delavstva v tovarni ni bil nikdar rožnat. Mezde so bile radi velike ponudbe delovne sile in kmečkega značaja okolice silno nizke. Kljub temu pa je podjetje neprestano napadalo že itak sramotno nizke mezde. Najprej je pričelo z racionalizacijo in priganjaškim sistemom, s čimer se je povečala storitev, a mezde so ostale iste. Nato je podjetje uvedlo akord, z njim pa tarifo s procenti, tako da ni nihče vedel, koliko bo zaslužil in velika večina ni dosegla niti prejšnje urne mezde. Temu se je pridružil sistem kazni, ki jih je podjetje popolnoma samovoljno določalo, in šikane: brezplačni dopusti, skrb za higieno na račun delavcev, pretepanje in prenašanje kapric ravnatelja.

Delavstvo se je pričelo zavedati, da lahko zavaruje svoje pravice in si izboljša položaj samo, če stopi v enotno organizirano borbo. Vsak tak poskus pa se je radi premajhne odločnosti delavstva končal s tem, da je podjetje vrglo voditelje na cesto. Isto je poizkusilo tudi sedaj. Delavstvo pa je odgovorilo s stavko.

Prve, ki smo se zavedle tega podjetniškega manevra, smo bile ženske. Naš vzgled je ojunail tudi druge, da so zapustili obrat. Neodločnežem, ki jih pa ni bilo mnogo, pa smo pomagale na sveži zrak.

Postavili smo stavkovne straže, ki bi naj preprečile vstop štrajkbreherjem v tovarno. Kljub naši volji nameščenci hodijo v tovarno in nemoteno snažijo stroje.

Prav tako smo zastražili vagono, ki so stali na postaji Domžale. Hoteli smo preprečiti razkladanje vagonov, ker smo vedeli, da so vagoni najboljčutljivejša točka podjetja. Tudi to se nam radi neodločnosti ni posrečilo.

Pogajanja so do danes ostala brezuspešna in stavka dalje traja, delavstvo pa je enotno, razredno zavedno in borbno. Ne bo klonilo, ker se zaveda, da brani v tej borbi svoje najosnovnejše interese.

Stavka na Količevem traja torej že šesti teden. V tako dolgi stavki poidejo vsi prihranki, ako jih je delavstvo sploh moglo kaj imeti, in vedno obstoja nevarnost, da bo podjetje delavski odpor zlomilo. Zato je dolžnost ostalega delavstva in vseh naprednih krogov, da štrajkujoče v takem težkem boju podpro in delavstvu omogočijo zmago.

Omogočiti zmago delavstvu — ta misel je vodila Zvezo del. žen in deklet, ko je razposlala na svoje podružnice, članice in znanke nabiralno polo za podporno akcijo delavstvu na Količevem. V vseh krajih, kamor se je obrnila za pomoč, ima delavstvo za seboj že težke boje s podjetniki in je samo izkusilo potrebo delavske solidarnosti. Zato je Zveza upravičeno upala, da se bodo podružnice in posamezne članice brez odloga odzvale. Kakšen je bil uspeh?

Iz Kočevja je bilo danarju priloženo sledeče pismo: „Pošiljam Din 102- za stavkujoče v Bonačevi tovarni. Večinoma so prispevali rudarji, dasi sami nič nimajo. Tako jih je darovalo veliko — ali znesek je majhen. Niti od ene hiše me niso odgnali, ne da bi mi dali vsaj enega dinarja, čeprav je marsikdo dal zadnjega. Čuti se moč solidarnosti!“ — Trboveljske žene so poslale 315 Din kljub temu, da največkrat same nimajo ničesar za lonce. Odzval se je Ptuj. Odzvala se je tovarna Saturnus v Ljubljani, 100% organizirana v razredni strokovni organizaciji.

Iz nekaterih drugih krajev pa so prispeli drugačni odgovori: „Me ne bomo podpirale naših nasprotnikov...“ (t. j. v nemarksistični strokovni organizaciji organiziranih delavcev, prip. ur.) — „Naj prej pridejo v naše vrste...“

Sodružice! Delavci, ki se bore proti podjetnikom, niso naši nasprotniki. Naši skupni nasprotniki se nahajajo v podjetniških vrstah. Kadar se delavstvo bori s podjetnikom, odpade vse, kar delavstvo ločuje, in ostane samo dolžnost medsebojne podpore. Čeprav so delavci s Količevega organizirani v nemarksistični strokovni organizaciji, imajo iste zahteve kot delavci organizirani v marksistični strokovni organizaciji, enako čutijo napade podjetnikov. In prav ta enotni delavski položaj sili delavstvo v **enotno delavsko fronto**, ki je danes v času bližajoče se imperijalistične nevarnosti in vedno hujših udarcev fašizma, **delavstvu življenjsko potrebna**. Delavstvo mora danes nastopati enotno, ne glede na prepričanje in strokovno pripadnost! V tej zavesti se je Zveza obrnila na svoje članice, kljub temu, da so po večini marksističnega prepričanja.

Pokažimo z vzgledom, da nam je najvažnejša skupna zmaga vsega delavstva in stopajmo vedno v prvih vrstah enotne borbene fronte.

*) Uredništvo poziva vse čitateljice, da se oglasijo k temu vprašanju.

Nabiralna akcija za Količevo.

Ljubljana	Din 167.—
Tovarna Saturnus	350.—
Ptuj	100.—
Kočevski rudarji	102.—
Trbovlje	315.—
Skupaj Din 1034.—	

Nabiralna akcija s nadaljuje.

Stavka v celjski cinkarni.

16. septembra je stopilo v stavko delavstvo celjske cinkarne. Vršil se borba za udeležev mezd.

Žene vstrajno in disciplinirano stražijo tovarno. Prvi dan so nekega delavca, ki je poizkusil stavko lomiti, preteple in ga nagale. Zveza delavskih žena in deklet je organizirala kuhinjo za stavkujoče.

Članica OUZD zahteva:

1. Bolnik mora dobiti dopust takoj, ko zdravnik opazi prve pojave bolezni na njemu; ne pa šele tedaj, ko je napol mrtev!

2. Od bolniške blagajne zahtevamo, da nam nudi zdravilišča, ki jih krvavo potrebujemo, in da nam ne predpisuje samo aspirinov, kafe, kamelc i. t. d., ampak našim boleznim primerna in uspešna zdravila!

3. Plačujejo naj se vsi dnevi bolezni kot so prehlad, zobobol i. t. d., to je bolezni do tri dni. Ne pa, da mora bolnik te tri dni, ko je bolan, glad trpeti in zobe stiskati, ker mu bolniška blagajna ne prizna teh bolezni, ki so marsikdaj začetek hujšega obolenja.

4. Zahtevamo, da plača bolniška blagajna svojemu članu najmanj 30 Din dnevno, všteti vse dneve, kajti s to vsoto, ki jo prejema danes, ne more dati svojemu uničenemu telesu novih sil. Današnja zavarovalnina krije

komaj stanarino. Zahtevamo, da upoštevate, da mora od te svoje živeti poleg moža tudi žena in cela kopica otrok!

5. Na bolnikovo zahtevo mora zdravnik takoj priti k njemu, ne pa da pride drugi dan ali pa sploh ne.

6. Zdravnik se mora pobrigati, odkod bolezen izvira. Le na ta način bo lahko bolezen uspešno zdravil. Kako je sploh mogoče ugotoviti bolezen, ko je pri enem zdravniku tekom dveh ur „pregledanih“ približno 30 bolnikov, včasih tudi več?

7. Zdravnikovo postopanje z bolniki mora biti njegovemu poklicu primerno, da bodo bolniki čutili potrebo po njegovi bližini, ne pa bojazen, kot jo občutijo danes. Marsikak delavec in delavska žena se ne upata do zdravnika, bolezen se od dneva do dneva slabša, denarja za privatnega zdravnika pa ni.

8. Popravila zob morajo biti brezplačna, isto velja za novo zobovje, saj je prav tako nujno kot plombiranje. Kje naj delavec vzame denar za popravilo zob, ko še za pod zobe nima?

9. Vsak član mora imeti pravico do vseh ugodnosti bolniške blagajne takoj, ko postane njen član.

10. Zahtevamo, da veljajo vse ugodnosti bolniške blagajne tudi za brezposelne, prav tako kakor tudi za člane njihove družine!

Zdravstvo.

V junijski številki je „Ženski list“ v poročilu o profituberkuloznem tednu ugotovil, da je silen razmah jetike odvisen od slabih življenskih in delovnih pogojev ljudstva in da bo vprašanje jetike rešeno le na podlagi izboljšanja teh pogojev. Sledeči 2 številki iz statistike to potrjuje. Medtem ko umre povprečno v Jugoslaviji vsak 13. prebivalec na jetiki, pobere v delavskih vrstah jetika vsakega tretjega, med zagrebškimi delavkami celo vsako drugo. Še bolj jasno potrjuje to celotna zgodovina jetike, ki kaže v vseh deželah jasno odvisnost razširjenosti bolezni od vsakokratnega socialno ekonomskega položaja delavstva. Kot m. sovna ljudska kužna bolezen se je pojavila jetika najprej v Angliji istočasno z razvojem kapitalizma v prejšnjem stoletju. Par števil: Prot jetični dispanzer v Nottinghamu beleži 1850. leta na vsakih 45 tiskal eno jetično, l. 1860. pa že na vsakih 8. Značilno za to dobo mladega kapitalizma v Angliji je brezprimerno izkoriščanje delavstva: 18 urni delavnik, žensko in otroško delo, skrajno nizke mezde, zaščitnih ukrepov za delavčevu zdravje skoraj nič. Doba krog 1860, pomeni v Angliji v zgodovini jetike neki mejnik, bolezen je prekorčila svoj vrhunec in začela popuščati in sicer s tragičnim padanjem števila smrtnih slučajev za jetiko. En primer: Na 10.000 živih je umrlo l. 1861: 25:3 za jetiko, do l. 1908 pa postopoma takole: 24:5, 22:8, 20:4, 18:3, 16:4, 14:0, 13:2, 12:1, 11:4. Za to krivuljo padanja jetike tiči prav posebno zanimivo dejstvo: tuberkulil (povzročitelj) jetike je bil odkrit l. 1882, torej v času, ko je jetika že 20 let izredno močno jenjavala. Iz tega jasno vidimo to, da vsaj najodločilnejši faktor pobijanju jetike ni znanstveni napredek medicine, ampak izboljšani položaj delavstva, večje mezde, boljše stanovanje, boljše hrana, kakor to tudi potrjuje sledeče uradne številke. Če označimo za l. 1869 smrtnost od jetike s 100 in enako s 100 mezde in cene življenjskih potrebščin, najdemo v nadaljnjih letih:

	smrtnih	mezde	cene ž. potr.
1875	94:0	123	98
1885	75:4	114	73:4
1900	54:3	136	76:5

Višje mezde ob istočasnem pocenjenju življenja so znižale smrtnost od jetike skoraj za polovico. Da ta zveza ni slučajna, dokazuje enak razvoj in odvisnost jetike od življenskega standarda tudi v drugih kapitalističnih državah. Tudi v Belgiji in Nemčiji raste smrtnost od jetike sorazmerno s poznejšim prihodom kapitalizma v te dežele dalje časa kot v Angliji in začne pojemati, ko si delavstvo pribori večje mezde in socialnejšo zakonodajo. Vrhunec še niso dosegle kolonialno odvisne dežele, tu se še vedno širi jetika, tu pa najdemo tudi enake krvave metode izkoriščanja, kot jih poznamo iz evropske zgodovine prejšnjega veka. Samo ta primer iz Kitajske, ki pa velja enako za Indijo, pa tudi evropske odvisne dežele: V Honkongu je umrlo od jetike v letih 1905—09 22 od 10.000 živih, l. 1922 pa 33. Torej še danes po več kot 50 letih odkritja povzročitelja jetike ob najsilnejšem razvoju medicinskih spoznavnih metod jetika narašča in to pravzaprav po celem svetu, kajti zadnjih par let se pod vplivom svetovne krize tudi v najrazvitejših kapitalističnih deželah krivulja ne spušča več. Boj proti jetiki bo treba poostriiti na edino uspešni podlagi borbe za boljše delovne pogoje. Pri tem seve mora sodelovati ves narod, vodstvo pa ne pripada samo zdravnikom, ampak v prvi vrsti najnaprednejšemu razredu današnje družbe, ki se že dolgo bori za vse zahteve, kot jih je postavil pri nas tudi l. profituberkulozni kongres zdravnikov. O tej resoluciji bo pa pisal Ženski list prihodnjič, ko bo prikazal vlogo, ki naj jo v tem boju igrajo zdravniki. Delavcem in delavkam so pota in cilji jasni.

Zdravnik.

Razno.

Stavka v Ameriki.

Pogajanja med delodajalci in delavstvom rudarske industrije so morali odložiti, ker se niso prizadeji mogli sporazumeti. Vladni posrednik je izjavil, da vendarle upa v rešitev spora vsaj v kolikor se tiče rudnikov rjavega premoga.

Sindikalistični prvaki izjavljajo, da se je doslej njihovemu pozivu odzvalo okoli 400.000 rudarjev.

Junaške Amaconke.

V neki tovarni v Celju so imele ženske čudovitega prijatelja, ki jim je vedno in na vseh koncih in krajih nagajal. To nagajanje pa našim dekletom in ženam ni bilo nič kaj preveč všeč in so sklenile, da napravijo z združenimi močmi temu konec. In zgodilo se je nekega lepega sončnega jesenskega dne prejšnjega meseca, da so naše junakinje tega sitneža enostavno pograbile in ga nesle iz tovarne na cesto. Vsako prizadevanje tega junaka, da bi se rešil iz nežnih prijemov bojevitih žensk, je bilo brezuspešno. Dve sta ga držali za roke, druge zopet za noge, tretje so mu naravnale hrbtenico, tako, da ujetemu junaku res ni bilo mogoče priti iz žive barikade. In ko so ga naše junaške Amaconke srečno prinesle do ceste, so ga mirno postavile na noge, mu pred nosom zaprle tovarniška vrata in zopet mirno šle vsaka na svoje delo, mirno in hladnokrvno kakor da se ni prav nič zgodilo.

Kaj se je z na cesto postavljenim junakom zgodilo potem, o tem pa naša kronika molči.

Clanice in sodružice!

Pridobivajte nove naročnike, sosebno v naših vrstah!

Dopisi.

Celje.

Dne 8. 9. t. je naša podružnica priredila majhen izlet v Liboje in Zabukovce. Tega izleta se je sicer udeležilo le majhno število sodružic iz Celja, so pa zato bile polnoštevilo zbrane sodružice in članice naše Zveze iz Liboj in Zabukovce, ki so nas pričakovale na kolodvoru, da smo potem skupno krenile na pol proti cilju. V Zabukovci in Libojah vlada veliko zanimanje za našo Zvezo. Na tem izletu smo pridobile 30 novih članic. Vse so v kakem času pokazale svojo agilnost in so tudi one pridobile in še naprej pridobivajo nove članice, tako da bo najbrže treba, da ustanovimo tudi v Libojah novo podružnico.

Predavanje. V mesecu septembru so se vršila vsaki teden predavanja in sicer „O spolni vzgoji otroka“. To predavanje je vzbudilo med našimi članicami in sodružicami veliko zanimanje. Posebno so se izkazale sodružice iz Liboj in Zabukovce, ki kljub dolgi poti stalno obiskujejo ta predavanja. Vabimo vse članice, da se polnoštevilo udeležijo predavanj, ter da obveste še druge sodružice, ki naj jih pripeljejo s seboj.

Tovarna Westen, Celje. — V naši tovarni je zaposlenih okrog 400 delavk. Nad polovico nas je, ki smo poročene in imamo tudi družine. Za naše delovne pogoje se borimo v strokovni organizaciji. Le v solidarnem in skupnem boju nam je mogoče doseči tu in tam kako malenkostno izboljšanje. Ako pa bi hoteli delavci in delavke imeti samo tisto trohico življenjskih potrebščin, ki so za življenje neobhodno potrebne, bi se morali najvztrajnejše boriti.

Nas, delovne žene, v javnosti zelo malo upoštevajo. Ako se javnosti za nas ne zmeni, moramo same opozarjati na naš položaj. Delovna žena mora služiti doma otrokom, v tovarni pa strojem. Podjetniki nas smatrajo za manjvredne, ker vedo, da smo takorekoč prisiljene pokoriti se njihovim zahtevam. Le ljubezen do otrok nas vzdržuje v tovarni pri današnjih pogojih. Kakšno je življenje delavske matere, ki mora služiti v tovarni? Noč posveti otrokom, ob pol 4. uri zjutraj gre na delo, opoldan se vrne, zavžije par peres solate in dela v gospodinjstvu do pozne noči. Če katera izmed nas radi prenapornega dela in nezadostne hrane oboli, je vržena na cesto. Me delovne žene imamo samo dolžnosti, pravic pa nobenih!

Ne pomagamo nam jadikovali, zavedajmo se, da obstaja zakon, ki predpisuje gradnjo zavetišča za otroke na stroške večjih podjetnikov. Naj država omogoči izobrazbo naših deci, kar tudi predpisuje zakon! Vse strokovno organizirane delavke, ne pozabite na volitve v okrožne urade! Žene nujno potrebujemo svoje zastopnice v tej ustanovi. Zavedajte se, da protituberkulozna liga obstoja za delavstvo, kajti kapitalista se jetika le redko prime. Mnogo dela nas čaka, zato sodružice, pridobivajte članice v Zvezo delavskih žena in deklet, da se bomo skupno borile za naše pravice. — Delavka.

Žerjav pri Črni. Zadeva je že stara dva meseca, a vendar ne sme utoniti v pozabljenju. 4. julija se je težko poškodovala 22 letna delavka Marija Vačun. Komaj dva meseca si je nesrečnica služila kruh sebi in 3 leta stari hčerki na Žerjavu pri Črni. Marija Vačun je bila močna in pridna, zato je bila pridružena k moškemu delu. Ker pa priganjaci zahtevajo zmeraj večjo storitev, se je morala zgoditi to, kar se je zgodilo. Na Marijo Vačun se je prevrnil 160 kg težak voziček, jo porinil v blato in ji polomil hrbtenico. Še danes leži v bolnici in pohabljenost bo za vse življenje. Kdo je tega kriv? V prvi vrsti neusmiljeni priganjaki sistem z nižjimi mezdami in pazniki, ki priganjajo delavke pri delu kot srednjeveški valpet kmeta na polju. Zahtevajo vedno večjo storitev in zanemarjajo vse, kar bi moralo služiti v osebno varnost. **Žene, zahtevajte za enako delo enako plačilo!** Prizadeti.

Mežica. Čudna reč je to! Danes delavec ob slabem vremenu še bolan ne bi smel biti, kajti zdravniške pomoči ne dobi. Zdravnik zahteva, da bolnik sam pride do njega. Ako bolnik boleha par dni, se zopet norčuje iz njega in bolniku svetuje, naj zadela šihite. Povejte, ali ni to samo norčevanje od strani mežiškega zdravnika. Zakaj pa plačujemo bolniško blagajno, ali samo zato, da uboge delavce še bolj izkoriščajo? Prizadeti.

Moste pri Ljubljani. Ko sem bila še otrok, mi je bila edina misel, da že skoro dorastem do vstopa v tovarno. Na pol bosa, da bolnik sam pride do njega. Ako bolnik boleha par dni, se zopet norčuje iz njega in bolniku svetuje, naj zadela šihite. Povejte, ali ni to samo norčevanje od strani mežiškega zdravnika. Zakaj pa plačujemo bolniško blagajno, ali samo zato, da uboge delavce še bolj izkoriščajo? Prizadeti.

Kljub dobri konjunkturi smo bile mlade delavke slabše plačane od starejših, kar je dajalo podjetniku dvojni dobiček. Čeprav sem gledala svet še z vse drugimi očmi, sem se spraševala: čemu vse to? Zakaj le peščica ljudi živi tako udobno? In me delavke, ki delamo, smo slabo hranjene in slabo oblečene in ne živimo človeka primerno življenje. Na dolgi poti na delo v tovar-

no smo izpostavljene mrazu in prehladu ter vsakovrstnim boleznim. Nihče nas ne vpraša, ali imamo dovolj sredstev za obleko in obutev. Zaslužimo komaj toliko, da si ohranimo golo življenje in da smo naslednji dan sposobne za delo.

Kadar je konjunktura na višku, je kar določeno: do tega in tega časa mora biti delo izvršeno. Delamo res s procenti plačane nadure, a ti procenti so le drobline podjetnikovega dobička. Kakor hitro se poslabša konjunktura, se poslabša tudi stanje delavk. Pošiljajo nas na brezplačen dopust. Delavstvo plača izgubo podjetniku samo da ostanejo njegovi dobički nedotaknjeni.

Večina nas delavk mora podpirati še onemogle starše, brezposelne brate in sestre in še svoje male. Zima se bliža, kje vzeti za obleko in obutev? A ne manjkajo nam samo vse najnujnejše življenjske potrebščine, ampak tudi vse pravice. Zavedajmo se, da smo mi, delovno ljudstvo, ustvarili peščici ljudem bogatstvo, da z njim razpolaga po leloviščih in zabavah, s športom in luksuzom, medtem ko nas milijoni stradajo koščka kruha. Izpostavljeni smo prezgodnji izčrpanosti od dela, nimamo pa ne starostnega zavarovanja za onemogle, ne potrebnih okrevališč za izmzgano delovno ljudstvo. In prav me, dvojno izkoriščane delavke, gledamo vse to stanje, ne da bi vprašale „kakšna je pot v boljšo družbo?“ Zavedajmo se eno, le v organizaciji in skupni borbi vsega izkoriščanega delovnega ljudstva leži naša boljša bodočnost.

Delavka.

Vestnik Zveze del. žena in deklet.

Jesenice. Naznanjamo cenj. sodružice, da je sklenil širši odbor prirejati odslej vsak torek ob 7 uri zvečer tako zvani „Ženski kotiček“. Na teh večerih bomo šivale, plele nogavice, rute, jopice in kar bo pač katero veselilo, tudi kleknanja nas bo učila naša sodružica. Par učenih kuharic nam je tudi na razpolago, da nam bodo dale kake nasvete, ker v današnjih časih gospodinja nikoli dovolj ne zna. Za podružnico Z. D. Ž. D. smo naročili ženo in dom, da jo bo lahko vsaka dobila na vpogled. Dobre knjige se bodo čitale in ustvarjali se bodo lepi večeri za naše žene matere. Zato apeliramo na vse članice, da se teh večerov udeležujejo, ker le tako se bomo mogoče bolj razgibale.

Pozdravljen Vas in želimo svidenja.

Odbor podružnice Jesenice.

Podpisana se zahvaljuje vsem tistim članicam, ki so mi v boleznih priskočile na pomoč in sicer z živežem. Sem vdova in nimam nič pokojnine razen 50 Din ob občini, in nobenega svojega. Kako naj bi živela, če bi ne pomagale naše članice iz svojih žepov? Hvala!

Antonija Razinger.

Ljubljana. Centrala bo pričela s 1. oktobrom prirejati tečaj nemišine in predavanja. Za mesec oktober so namenjena zdravniška predavanja. Priglasite se pravočasno za nemiški tečaj. Prijave sprejema tajnica Zveze ob uradnih urah, ponedeljek, sredo, četrtek od 6—7 v lokalni, Novi trg 2, II. n. Prijavite se lahko tudi s pošto.

Tiskovni sklad.

Prejšnji prispevki	268.— Din
Ljubljana	41.— „
Jesenice	9.— „
Trbovlje	52.— „
Pluj	50/75 „
Javornik	27.— „
Trbovlje	118.— „

Skupaj 565/75 Din

Prejete knjige.

Prejeli smo 10. številko Popularne biblioteke iz Zagreba pod naslovom „Crkva i društvo u XIX stoljeću“. Avtor poljudno razlaga vlogo cerkve v 19. stoletju. Knjižico, ki izpopolnjuje slovensko o cerkvi, ki jo je spisal V. Kostanjevec in ki je izšla v Mali biblioteki, toplo priporočamo.

Popravi!

Podružnica Zveze delavskih žena in deklet Javornik nas naproša, da popravimo pomoto, ki se je izvršila v prejšnji številki: podružnica ni na sestankov, ampak širše seje. Pomota se je izvršila v uredništvu.

V avgustovi številki se je dogodila druga neljuba pomota. Pod dopis iz Slovenskega Javornika je stavec pomotoma vstavil podpis jeseničanke.